

IAESTE

TÜRKİYE

IAESTE Uluslararası Stajyer Değişim Programı Program Tanıtımı, Esasları ve Standartları

**The International Association for the Exchange of Students for Technical Experience
National Committee of Türkiye**

Milletlerarası Teknik Stajyer Öğrenci Mübadelesi Birliği
Türkiye Milli Komitesi

Önsöz

Bu belge, IAESTE Uluslararası Stajyer Değişim Programı Standartları ve Esasları, programa dair tarafları, taraflar arası sorumlulukları ve süreçlere dair aydınlatıcı bilgileri kapsamakla birlikte yıllar içinde elde edilen gözlemlerin ve geri bildirimlerin ışığında hazırlanmıştır.

IAESTE, 75 yılı aşkın süredir işletilen bu programın öğrenci ve işveren paydaşları etrafında maksimum verimi ve memnuniyeti sağlaması açısından devam eden sayfalardaki başlıklar, sınırlamalar ve yükümlülükler tanımlanmış; olası güncelleme, değişiklik, yeniden düzenleme ve aksilikler açısından sürecin başından sonuna kadar yol gösterici olması amaçlanmıştır.

Programımıza ayırdığınız ilginiz ve vaktinizden ötürü teşekkür eder, potansiyel IAESTE partnerimiz olarak iyi çalışmalar dileriz.

IAESTE Türkiye Ulusal Komitesi

İçindekiler

IAESTE Nedir?	1
IAESTE'nin Misyonu	1
IAESTE Programının Amaçları	1
IAESTE Programının Paydaşları	2
Paydaşları için Neden IAESTE?	2
IAESTE Stajyeri Kimdir?	3
Partnerimiz Olan Kurum ve Kuruluşlar	3
IAESTE Staj Esasları ve Standartları	4
İletişim	10

IAESTE Nedir?

IAESTE (the International Association for the Exchange of Students for Technical Experience), 1948 yılında Londra'da bulunan Imperial College'da 10 ülkenin girişimleriyle kurulmuştur. Kar amacı gütmeyen bağımsız ve tarafsız bir öğrenci değişim organizasyonu olan IAESTE, yaklaşık 80 ülkede faaliyetlerini sürdürmekte ve her yıl 4000'in üzerinde stajyer öğrencinin değişimini sağlamaktadır.

Yurtdışında kariyer odaklı profesyonel stajlar, sosyal ve kültürlerarası kabul programları, uluslararası ağ oluşturma ve dünya çapında 80'den fazla ülkede diğer kariyer ve işveren markası faaliyetleri ile 4000 öğrenciye, 3000 işverene ve 1000 akademik kuruma hizmet vermektedir.

IAESTE Türkiye, İstanbul Teknik Üniversitesi'nin girişimleri ile 1953 yılında kuruluşu katılmış ve 1955 yılında tam üye olmuştur. Milletlerarası Teknik Stajyer Öğrenci Mübadelesi Birliği adı altında ülkemizde çalışmalarını sürdüren IAESTE Türkiye; akademik kurumlar, endüstri kuruluşları ve öğrenci çevrelerinin temsil edildiği bir ulusal komite desteğiyle çalışmaktadır.

IAESTE'nin Misyonu

IAESTE'nin misyonu, öğrenciler, akademik kurumlar, işverenler ve daha geniş topluluklar arasında uluslararası anlayış, işbirliği ve güveni teşvik etmektir; üyeler arasında teknik ve mesleki gelişimi desteklemek ve ırk, renk, cinsiyet, kültür, dini veya siyasi inançlar, engellilik, cinsel yönelim, cinsiyet kimliği veya bu tür ifadelerden bağımsız olarak yüksek kaliteli bir pratik eğitim değişimi programı işletmektir.

IAESTE Programının Amaçları

- Lisans öğrencilerinin bölümleriyle ilgili teknik deneyim sahibi olmalarını sağlamak,
- Endüstri kuruluşlarının kaliteli ve motivasyon sahibi stajyerleri istihdam etmelerine olanak tanımak,
- Stajyerler ve gittikleri yerde onları karşılayan topluluklar için kültürel zenginleşme ve karşılıklı etkileşim imkânı sunmak,
- Teknik ve profesyonel ilerleme için üyeler arasında kaliteli bir staj değişim programının sürdürülebilirliğini sağlamak,
- Öğrenciler, akademik kurumlar ve işverenler arasında uluslararası işbirliği ve güvenin tesis edilmesine katkıda bulunmak,
- Herhangi bir ayırım gözetmeksizin, öğrencilerin profesyonel hayata uluslararası bir tecrübe ile başlamalarına yardımcı olmak.

IAESTE Programın Paydaşları

IAESTE Programı'nın temel paydaşları öğrenciler ve işverenler olup IAESTE bu paydaşlar arasında uluslararası güvenilir bir köprü olmayı ve uluslararası anlayış değerine katkı sunmayı hedeflemektedir. Bu programın öğrenci perspektifinde öğrenci bir birey olarak tanımlanır ve IAESTE ile yurtdışında bir staj deneyimi edinmek kariyerinde çok önemli bir kilometre taşı olabilir.

IAESTE stajı boyunca bireyin beceri ve bilgileri işveren tarafından bir teste, uygulamaya tabi tutulur. Öğrenciler, diğer potansiyel meslektaşlarıyla nasıl çalışılacağını keşfederek ve stajlarını üstlendikleri kurumun çalışma protokollerini nasıl takip edeceğini ve anlayabileceğini öğrenerek değerli deneyimler elde etme imkanına sahiptir. Ayrıca, dil becerileri, iletişim becerilerini, kültürlerarası işbirliği, ekip çalışması, zaman yönetimi vb. gibi önemli becerileri edinme ve geliştirme fırsatı yakalar. Genel olarak, IAESTE stajı öğrencilerin gelecekteki kariyerlerindeki potansiyel değerleri, motivasyonları ve yönleri üzerinde düşünmelerine ve kendilerini tanımalarına yardımcı olur.

İşverenler IAESTE'nin diğer temel paydaşlarıdır. IAESTE işverenleri uluslararası stajyer değişim programı vasıtasıyla uluslararası anlayışın teşvik edilmesine katkı sağlamak adına IAESTE stajyerlerine staj kontenjanı sağlarlar. IAESTE'ye katılan işverenler dünya çapında kendi kurumlarını tanıtmaya fırsatı yakalar ve IAESTE Worldwide Network'ten yararlanabilirler.

Paydaşları için Neden IAESTE?

- IAESTE stajyerleri uluslararası niteliklere sahip, kalifiye insan gücüdür.
- IAESTE stajyerleri motivasyonu yüksek ve gerçek anlamda çalıştıkları kuruma katkıda bulunmayı hedefleyen öğrenciler olarak stajları boyunca gerçekten anlamlı işler yapmak istemektedirler.
- IAESTE aracılığıyla bir kurum, ihtiyaçları doğrultusunda konusunda tecrübeli ve yetenekli stajyerlere ulaşabilir. Kurumlar staj yeri verirken alacakları stajyerin sahip olması gereken nitelikleri, tecrübeleri ve bilmesi gereken yabancı dilleri ayrıntılı olarak belirterek isteyebilir.
- IAESTE, kurumun bu ihtiyaçlarını karşılayabilecek stajyeri bulabilir.
- IAESTE kurumlara gelecekteki çalışanlarını seçebilecekleri uluslararası bir "network" ve işe almadan önce deneme şansı sunar.
- IAESTE kurumlara daha sonra dış temsilciliklerinde görev verebileceği potansiyel çalışanlarla tanışıp onları eğitime ve deneme şansı sunar.
- IAESTE, kurumların uluslararası tanıtımında önemli bir halkla ilişkiler hizmeti sunar. Kurumunuzda kabul edeceğiniz her yabancı stajyer başına kendi ülkenizdeki teknik öğrenim gören bir öğrenciye yurt dışında staj yapma imkanı sağlayacaktır.
- Böylelikle gelecekte daha fazla uluslararası tecrübeye sahip bireyler yetiştirecektir.

IAESTE Stajyeri Kimdir?

IAESTE Stajyeri;

- Üniversitelerin mühendislik, mimarlık ve fen-edebiyat fakülteleri kapsamında bulunan lisans ve lisansüstü öğrenimlerine devam eden,
- Kurumun talebi doğrultusunda istenilen dilleri bilen,
- Şirketlerin projelerinde ihtiyaç duyulan konumları teknik bilgisiyle doldurabilecek,
- Belirtilen stajın kendisine sağlayacağı yararların farkında olan,
- Kendisinden beklenen performansı gösterebilecek,
- Çalışma disiplini olan, girişimci ruha sahip,
- Aynı zamanda bir IAESTE gönüllüsü olması ile birlikte takım çalışmasında deneyimli, özverili, uyumlu; kendine güvenen ve çevresine güven veren dalında kalifiye bir bireydir.

Partnerimiz Olan Kurum ve Kuruluşlar

IAESTE; siyasi olmayan, bağımsız ve hiçbir ülkenin kurum ya da kuruluşuna bağlı olmadan çalışan,

- UNESCO (United Nations Education, Scientific and Cultural Organisation),
- ECOSOC (UN Economic and Social Council),
- UNIDO (UN Industrial Development Organisation),
- ILO (International Labour Office)

gibi Birleşmiş Milletler bünyesinde faaliyet gösteren kurumlarla işlevsel ilişkileri olan bir organizasyondur.

IAESTE aynı zamanda,

- United Nations Economic Council For Africa (ECA),
- Food and Agriculture Organisation (FAO),
- Organisation of American States (OAS)

ve Avrupa Birliği ile irtibat içerisinde olduğu kadar diğer eğitim amaçlı çalışan sivil toplum örgütleriyle de temas halindedir.

IAESTE Staj Esasları ve Standartları

• Staj Tanımı ve Deneyimi

IAESTE aracılığı ile düzenlenen stajlar kapsamında işverenlerden önceden planlanmış, öğrencilere önemli iş deneyimi sağlamayı vaat eden, profesyonel bir çalışma özelliği taşıyan, içeriği bakımından ilgi çekici ve zorlu staj içerikleri ve ücret sunması beklenmektedir. İşverenin IAESTE stajyerinden beklentisini ve taleplerini staj teklif formu vasıtası ile aşağıda verilen başlıklar açısından sunması beklenmektedir; öğrencinin öğrenim seviyesi,; öğrenim gördüğü fakülte, bölüm, sınıf kombinasyonu / kombinasyonları, edinilmiş olması istenen bilgi birikimi, gerekli kılınan dil becerileri, sosyal ve teknik yetenek ve yetkinlikler detaylı iş tanımı ve tüm beklentiler ile birlikte staj teklif formunda açık ve kesin bir dil ile belirtilmelidir. İş tanımı kısmının detaylı hazırlanması birincil derecede önem taşımakta olup öğrencinin staj yaptığı süre boyunca yaşayacağı deneyimlerin ve içinde bulunacağı çalışmaların bir ön izlemesini sunmalıdır. Bu verilen başlıkları yeterli derecede iyi izah etmeyen staj teklif formları IAESTE Türkiye tarafından kabul edilmemektedir. Staj teklif formunun bu açıdan işverenin kendini en iyi tanıtmaya açıklama ve aracı olduğu unutulmamalıdır. Programın öğrenci tarafında ise işveren tarafından beklenen ve talep edilen unsurlara uygun profili taşıyan kişinin başvurusu işverene yönlendirilecek olduğundan öğrencilerin başvurmadan önce işveren taleplerini dikkatlice gözden geçirmesi gerekmektedir.

• Staj Rehberliği ve Denetimi

Her IAESTE stajyerine staj yaptığı süre boyunca işveren tarafından bir adet mentor atamakla ve ilgili mentor staj süresi boyunca stajyere karşı yol gösterici bir rol üstlenmekle yükümlüdür. Bu mentor öğrenci tarafından yapılan çalışmalara rehberlik etmeli ve aynı zamanda öğrenci tarafından yapılan çalışmalarını değerlendirebilen ve gerekli durumda IAESTE'ye ve stajyerin bulunduğu üniversiteye rapor sunabilen bir kişi olmalıdır. Birden fazla IAESTE stajyerinin eş zamanlı olarak işe alınması durumunda IAESTE stajyerleri aynı mentora atanabilir.

Öğrenciye mentorluk edecek kişinin yanında süreç boyunca iletişim süreçlerini yönetmek ve gerekli idari desteği sağlamak açısından bir adet iletişim kişisi (ör: İK Yöneticisi, Birim Amiri) atanır. Bu kişi aynı zamanda ilgili stajyer / stajyerlerin mentoru ile aynı kişi olabilir.

• Çalışma Ortamı ve Ortam İmkanları

Çalışma ortamında aksi stajyer teklif formunda belirtilmediği sürece işverenden stajyere masa, bilgisayar diğer araç-gereçleri ve gerekli diğer çevre elemanlarını sunması beklenmektedir. Aynı zamanda bireyin sosyal ihtiyaçlarını da karşılayabilmek adına yöneticileri veya amirleri dışında iş arkadaşları arasında işveren tarafından talep edilen yabancı dilleri konuşabilen personellerin bulunması, stajyerin staj deneyimi açısından önemli unsurlardan biridir.

Öğrenciye mentorluk edecek kişinin yanında süreç boyunca iletişim süreçlerini yönetmek ve gerekli idari desteği sağlamak açısından bir adet iletişim kişisi (ör: İK Yöneticisi) atanır. Bu kişi aynı zamanda ilgili stajyer / stajyerlerin mentoru ile aynı kişi olabilir.

IAESTE Staj Esasları ve Standartları

• Stajın Kapsamı, Süresi, Tarih Aralığı ve Çalışma Saatleri

IAESTE kapsamında oluşturulan staj kontenjanları minimum 8 hafta, maksimum 52 hafta olarak kurgulanmakta ve tarih aralığı olarak da en erken staj başlangıç tarihi 2024 yılı için 1 Temmuz 2024 olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda minimum ve maksimum hafta sayıları da dikkate alınarak 1 Temmuz 2024 tarihinden itibaren stajyerin işe başlatılması mümkündür. Bu hafta sınırlamaları içerisinde staj süresi ve tarih aralığı işveren tarafından kurgulanır ve staj teklif formunda belirtilir. Staj bitiş tarihi olarak 1 Eylül 2024 tercih edilmesi konaklama konusunda sorun yaşamamak için tercih edilmelidir. Ayrıca 90 günden uzun süreli stajyer talep eden işverenler, söz konusu süre için konaklama, çalışma izni muafiyeti, sigorta gibi konularda gelecek öğrenciye yardımcı olmalıdır.

Çalışma saatleri olarak staj süresi boyunca günlük çalışma saati 8 saati ve haftalık çalışma saati 40 saati geçmemeli olup öğle yemeği saati bu saat hesaplamasına dahil değildir. Esnek, hafta sonu ek mesaisi veya proje takvimine bağlı çalışmalar olması durumunda bu durum staj teklif formunda belirtilmelidir ve ek çalışma saati bulunması durumunda öğrenciye ek ödeme sağlanmalıdır.

Programın uluslararası yürütülmesi boyutundan dolayı tarafları ilgilendiren regülasyonlar (vize, pasaport, çalışma izni, yerleşme izni vb.) neticesinde taraflar arasında süre ve tarih aralığı açısından değişiklik talepleri oluşabilmektedir. Staj süresi veya tarih aralığı açısından programın paydaşları olan işveren veya öğrenci tarafından bir değişiklik talebinde bulunulması durumunda tüm tarafların bilgilendirilmesi (işveren, öğrenci, IAESTE) ve olası değişiklikleri barındıran süreci iletişim açısından beraber ve yazılı yürütmesi beklenmektedir.

Önemli bir diğer husus iş sözleşmesidir. Çalışma izni muafiyet belgesi alınabilmesi için, öğrenci ile işveren arasında yapılacak iş sözleşmesi veya protokolde ücret asgari ücret olarak belirtilmesi gerektiği unutulmamalıdır. İlgili mevzuatta, "çalışma izin muafiyeti bulunan yabancılara ilişkin sosyal güvenlik yükümlülüklerinin çalışma izni muafiyeti başvurusu esnasında beyan ve taahhüt edilen ücret ve tam zamanlı çalışmaya ilişkin usul ve esaslar üzerinden yerine getirilmesi zorunludur" hükmü yer almaktadır. Bu nedenle iş sözleşmesinde asgari ücret belirtilmelidir ancak ödeme iş teklifi üzerinde yazan miktar üzerinden yapılır.

IAESTE Staj Esasları ve Standartları

• Finansal Yükümlülükler

IAESTE Programı kuralları gereği stajyer öğrenciler zorlu, teknik staj deneyimlerini gerçekleştirirken aynı zamanda buldukları ülkede konaklama ve yaşam giderlerini karşılayabilmek adına işveren tarafından belirli bir ücreti belirlenen periyotta stajyere ödemekle yükümlüdür. Ödeme aralığı olarak belirtilen zaman diliminin bir takvim ayını aşmaması konusunda hassasiyet gösterilmelidir.

IAESTE Türkiye ofisi tarafından 2023 yılı için belirlenen tutar, stajyerin firma tarafından kabul edildiği tarih itibarıyla geçerli olan asgari ücretin %80'inden az olmamalıdır. 12 haftadan uzun staj sürelerinde stajyerin firma tarafından kabul edildiği tarih itibarıyla geçerli olan güncel asgari ücret ödemesi minimum olarak belirlenmiştir ve yapılması gerekmektedir.

Öğrenciler konaklama masraflarını ve yaşam giderlerini kendi karşılayacakları için programın işveren tarafından beklentisi stajyerin yaşam giderleri ve konaklama masraflarını kompanse edecek miktarda bir ücret ödemesidir.

IAESTE Türkiye kar amacı gütmeyen bir sivil toplum kuruluşu olduğundan dolayı ödemelerin IAESTE Türkiye Ofisi üzerinden yapılması mümkün değildir. Ödemelerin stajyer öğrenciye ne şekilde aktarılacağı firmanın sorumluluğundadır.

Dikkat edilecek diğer finansal unsurlar, staj teklif formunda verilen ücret, ödeme periyodu (en geç staj başlangıcı yapılan ayın sonunda) ve ödeme yönteminin beyan edildiği şekil ve tutarda gerçekleştirilmesidir. Tüm finansal detaylar staj teklif formunda işveren tarafından belirtilir.

Stajyerlerin gidiş-dönüş bileti ve yol masrafları kendilerine aittir. Kabulü kesinleşen stajyer hazırlıklarını tamamladıktan sonra, işverenin son anda staj tarihlerinde değişiklik yapması veya mücbir sebeplerle son anda iptal etmesi durumunda, yaşanabilecek mağduriyetin önüne geçmek amacıyla, öğrencinin biletini değiştirmesi/iptal etmek zorunda kalması hususunda işverenin yardımına başvurulabilir.

• İletişim Süreci

Stajyer öğrenci talebinde bulunan firmanın, stajyer öğrenciden sorumlu olacak mentorun ve ilgili iletişim kişinin bilgileri forma yazılırken, ilgili birim ve kişilerin e-posta adresleri mutlaka açıkça belirtilmelidir. "Info", "Bilgi", "Genel" vb. e-posta adresleri kabul edilmeyecektir. İletişim kurulan kişinin kurumdan ayrılması ihtimaline karşı, ilgili birimin yedek e-postası da alınmalıdır.

İletişim süreci taraflar arasında e-posta yöntemi ile ilerletilmekte ve olası güncellemeler durumunda tarafların birbirini e-posta yolu ile bilgilendirmesi, ulaşması beklenmektedir.

IAESTE Staj Esasları ve Standartları

• İşe Alım Süreci

Adayların başvuruları işveren tarafından sağlanan iletişim adreslerine e-posta yolu ile iletilir. Adayların başvuruları firmaya iletdikten sonra, 10 iş günü içerisinde olumlu veya olumsuz geri dönüş yapılmalıdır. Zamanında geri dönüş yapmayan firmalara gönderilen başvurular otomatik olarak iptal edilecektir. Bir işverenin aday gösterilen öğrenciyle doğrudan temasa geçmesi dışında, öğrencilerin kabul edilmeden önce doğrudan işverenlerle iletişime geçmesine izin verilmez. Firmaya tahsis edilebilecek stajyer sayısı, firmanın stajyer dahil çalışan sayısının %20'sinden fazla olamaz.

• Çalışma İzni, Staj Vizesi, Sigorta ve İzinler

Öğrenciler, gerekmesi durumunda IAESTE stajları için bir çalışma izni, vize gibi başvurularda bulunabilir ve bu belgelerin düzenlenmesinde IAESTE komitelerinden destek alacaklardır. Kabul edilen öğrenciye rehberlik etmek ve kabul edilen öğrencinin vize başvurusunda bulunmasına yardımcı olmak için bilgi ve gerekli tüm belgeleri sağlamak IAESTE'nin sorumluluğundadır.

1. Çalışma İzni: T.C. İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü'nün 27.08.2014 tarih ve 8727 sayılı yazısı (Mülga 4817 sayılı Kanunun Uygulama Yönetmeliği'nin 55/ğ maddesi) ile T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Uluslararası İşgücü Genel Müdürlüğü'nün 27.04.2022 tarih ve 120106 sayılı yazısı (Uluslararası İşgücü Kanunu Uygulama Yönetmeliği'nin 48/i maddesi) uyarınca, IAESTE kapsamında staj yapmak için ülkemize gelen öğrenciler 12 aya kadar çalışma izninden muafır. Öğrencilerin yeni düzenleme öncesinde staj vizesi almaları gerekiyordu ancak artık çalışma izni muafiyet belgesi almaları gerekmektedir. Çalışma izni muafiyet belgesi öğrencilere ülkemizde 12ay çalışma izni vermektedir.

2. Çalışma İzni Muafiyeti: Uluslararası İşgücü Kanunu Uygulama Yönetmeliği'nin 3/ç maddesine göre, çalışma izni muafiyeti belgesi, "Bakanlıkça resmî belge şeklinde düzenlenen ve geçerlilik süresi içinde yabancıya Türkiye'de çalışma izni almaksızın çalışma ve ikamet hakkı verilmesi" olarak tanımlanmıştır. Bu belge ikamet izni yerine geçer, ülkeye çoklu giriş-çıkış sağlar ve muafiyet süreleri içerisinde ayrıca ikamet izni alınması gerekmez ancak çalışma izni muafiyetinde süre uzatma yapılmaz. Kimlerin hangi sürelerle çalışma izni muafiyetine sahip olduğu ise Uluslararası İşgücü Kanunu Uygulama Yönetmeliği'nin 48. maddesinde sayılmıştır. Yönetmeliğin 48/i maddesi ise IAESTE kapsamında staj yapmak için ülkemize gelen yabancı öğrencileri kapsamaktadır. Çalışma izni muafiyeti başvuruları yurt içinden veya yurt dışından çevrimiçi olarak yapılmaktadır. Eğer yabancı Türkiye içerisinde bulunuyorsa; kendisine tahsis edilen 99 ile başlayan Yabancı Kimlik Numarası varsa E-devlet üzerinden, yoksa pasaport bilgileriyle <https://emuafiyet.csgb.gov.tr/> adresi üzerinden sisteme giriş yapabilir. Eğer yabancı Türkiye dışında bulunuyorsa; bulunduğu ülkenin Türk dış temsilciliğine başvuru yaparak referans numarası alması gerekmektedir. Verilen referans numarasıyla emuafiyet.csgb.gov.tr adresi üzerinden sisteme giriş yapabilir. İstenen bilgi ve belgeleri sisteme girerek başvurusu tamamlanır. Değerlendirme süreci olumlu sonuçlanırsa gerekli ücretleri IAESTE hesaplarına yatırılması gerekmektedir. Başvuru kılavuzu için bkz: <https://emuafiyet.csgb.gov.tr/assets/manuals/basvuru-kilavuzu-TR.pdf> ya da <https://emuafiyet.csgb.gov.tr/assets/manuals/application-guide-EN.pdf>

IAESTE Staj Esasları ve Standartları

3. Staj Vizesi: Şubat 2022 tarihinde yürürlüğe giren Uluslararası İşgücü Kanunu Uygulama Yönetmeliğinin 48'inci maddesindeki çalışma izni muafiyetleri kategorisi için Çalışma Bakanlığı teknik çalışmaları Ekim 2022'de tamamlayarak yukarıdaki maddede bahsedilen sistemi uygulamaya koymuştur. Bu tarihten önce IAESTE kapsamında ülkemize gelen yabancı öğrenciler staj vizesi olarak ülkemize gelmekteydiler. Ön başvurular ise öğrenci tarafından www.konsolosluk.gov.tr internet sitesinden "Öğrenci/Eğitim Vizesi" kategorisi altında bulunan "IAESTE Stajı" vize türü seçilerek yapılmaktaydı. Ancak yeni uygulamada öğrencilerin <https://emuafiyet.csgb.gov.tr/> sitesi üzerinden çalışma izni muafiyet belgesi almaları gerekmektedir. Bu belge aynı zamanda staj vizesi yerine geçmektedir.

4. İkamet izni: Yukarıdaki Çalışma İzni başlığı maddesindeki ilgili yazılar ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nun 31/d maddesi hükmü gereğince, mevzuat değişmeden önce bu stajyer öğrenciler aynı zamanda amaçlarına uygun vize olarak gelmeleri halinde, "Kısa Dönem İkamet İzni (1 yıla kadar)" kapsamında değerlendirilmekteydiler. Ayrıca 90 günden fazla kalacak öğrencilerin, ülkeye girdikten en fazla 30 gün içerisinde www.e-ikamet.goc.gov.tr internet sitesinden çevrimiçi şekilde "Kısa Dönem İkamet İzni" başvurusu yapmaları gerekmektedir. Ancak yukarıda açıklanan yeni uygulama artık öğrencilerin İl Göç İdaresi'ne giderek kısa dönem ikamet izni almalarına gerek kalmamıştır. Çünkü ilgili Bakanlıkça düzenlenen çalışma izni muafiyet belgesi aynı zamanda ikamet izni yerine geçmektedir. Dikkat edilmesi gereken husus, yurt içinden yapılacak çalışma izni muafiyeti başvurularında, vize veya vize muafiyeti süresinin aşılması ve yabancıların Türkiye'ye girişinden itibaren en geç 30 gün içinde yapılmasıdır.

5. Sosyal Güvenlik Yükümlülüğü ve SGK Girişi: Çalışma izni muafiyeti bulunan yabancılara ilişkin sosyal güvenlik yükümlülüklerinin çalışma izni muafiyeti başvurusu esnasında beyan ve taahhüt edilen ücret ve tam zamanlı çalışmaya ilişkin usul ve esaslar üzerinden yerine getirilmesi zorunludur. Çalışma izni muafiyeti alan yabancılar ile yabancı çalıştıran işverenler, sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan yükümlülüklerini kanuni süresi içinde 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu hükümlerine göre yerine getirirler. Türkiye'nin taraf olduğu sosyal güvenlik sözleşmeleri hükümleri saklıdır. Çalışma izni muafiyeti kapsamında çalışmanın başlaması ve sona ermesi durumu ile çalışma izni muafiyetinin iptalini gerektirecek hâllerin on beş gün içinde Bakanlığa bildirilmesi gerekmektedir. Bildirimler sistem üzerinden yapılır. Çalışma izni muafiyeti verilen yabancıların işe başlayışlarına ilişkin Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılan işe giriş bildirimleri ve çalışma izni muafiyet süresi bitiş tarihinde yapılan işten çıkış bildirimleri Bakanlığa yapılmış sayılır. Bu kapsamda Bakanlığa ayrıca bildirimde bulunulmaz. 3 aya kadar düzenlenen çalışma izni muafiyetleri bildirim yükümlülüğünden muafır.

Özetle, stajyer öğrencilerin çalışma izninden muaf olmaları, sosyal güvenlikle ilgili yükümlülüklerinin yerine getirilmeyeceği anlamına gelmemektedir. Uluslararası İşgücü Kanunu Uygulama Yönetmeliği'nin, Sosyal Güvenlik Yükümlülükleri başlıklı 60/1-2 maddeleri gereğince, "çalışma izni muafiyeti" bulunan yabancılara ilişkin sosyal güvenlik yükümlülüklerinin, çalışma izni muafiyet başvurusunda beyan ve taahhüt edilen ücret ve tam zamanlı çalışmaya ilişkin usul ve esaslar üzerinden yerine getirilmesi zorunludur. Ancak anılan Yönetmeliğin 61/3 maddesi gereğince "3 aya kadar düzenlenen çalışma izni muafiyetleri bildirim yükümlülüğünden muafır" denilmek suretiyle 3 aydan kısa süreli stajlar için bildirim yapılmasına gerek yoktur.

IAESTE Staj Esasları ve Standartları

Ancak Türkiye'nin taraf olduğu ikili sosyal güvenlik sözleşmeleri hükümleri saklıdır. Zira 6735 sayılı Uluslararası İşgücü Kanununun "bildirim ve sosyal güvenlik yükümlülüğü" başlıklı 22/3. maddesi, 27579 sayılı Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği'nin 9/c maddesi ve T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Uluslararası İşgücü Genel Müdürlüğü ifadesine göre, "Geçerli çalışma izni veya muafiyeti bulunması koşuluyla; mütakabiliyet esasına dayalı olarak uluslararası sosyal güvenlik sözleşmesi yapılmış ülke uyuğunda bulunan yabancılardan akit ülkedeki işvereni tarafından Türkiye'ye gönderilen veya kendi nam ve hesabına çalışanlardan bir iş için gelenler, sözleşmelerde öngörülen süreler kadar Türkiye'de sosyal güvenlik y6.

6. Yabancı Kimlik Numarası: 99 ile başlayan yabancı kimlik numarası daha önce yalnızca ikamet izni belgesi ile verilmekteydi. Ancak ikamet izni başvurusu IAESTE stajyerleri için ortadan kalktığından, yabancı kimlik numarası çalışma izni muafiyeti başvurusu ile alınabilmektedir. Yabancı kimlik numarası almayan öğrenciler banka hesabı açamadıkları gibi SGK girişlerinin işverenlerce yapılması da mümkün değildir. 90 günden uzun stajlar için söz konusu durum işverenin takibinde olmalıdır.

Önemli Not: Yabancı kimlik numarasının yalnızca ikamet izni belgesi ile verildiği unutulmamalıdır. Yabancı kimlik numarası almayan öğrenciler banka hesabı açamadıkları gibi SGK girişlerinin işverenlerce yapılması da mümkün değildir. 90 günü aşan stajlar için yapılacak ikamet iznine başvurularında, Türkiye'deki sigorta şirketlerinden kesilecek özel sigorta poliçe numaraları kullanılmaktadır. Yurtdışından alınan özel sağlık sigortası poliçe numaralarının www.e-ikamet.goc.gov.tr sistemince kabul edilmediği unutulmamalıdır.

7. Özel Sağlık Sigortası: Öğrenciler Türkiye'ye gelmeden önce, kendi ülkelerindeki özel sağlık sigorta şirketlerinden ücret ödeyerek ani kaza ve hastalık sigortalarını yaptırmaktadırlar. Ancak bu özel sigorta, işverence SGK'ya zorunlu olarak yaptırılması gereken meslek hastalığı ve iş kazası sigortası ile karıştırılmamalıdır.

Çalışmaların zamanında ve sağlıklı yürütülebilmesi için, yukarıda belirtilen hususlara önemle riayet edilmesi elzemdir. Yeni akademik yılın herkese başarılar getirmesini temenni ederek herkese kolaylıklar dileriz.

İletişim

- Adres:** **IAESTE Türkiye Ofisi**
İstanbul Teknik Üniversitesi, Ayazağa Yerleşkesi, Lisansüstü Eğitim
Enstitüsü Binası, Oda: 3-07, 34469 MASLAK – İSTANBUL
- Telefon:** (0212) 285 6064
(0212) 285 7143
- E-Posta:** iaeste@itu.edu.tr
iaeste.turkiye@gmail.com
- Web Sitesi:** www.iaeste.org
www.iaeste.org.tr